

Sancta Missa		Red Mise
Ritus initialis		Uvodni obred
2	Introitus	Ulaganje
	Signum crucis	...
7	Sacerdos ✠ In nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti.	Sacerdos ✠ U ime Oca i Sina i Duha Svetoga.
	Populus Amen.	Populus Amen.
12	S. Dominus vobiscum.	...
17	P. Et cum spiritu tuo.	...
22	Actus Pænitentiális	...
27	S. Fratres, agnoscamus peccata nostra, ut apti simus ad sacra mysteria celebranda.	S. Milost Gospodina našega Isusa Krista, ljubav Boga Oca i zajedništvo Svetoga Duha sa svima vama.
32	P. Confiteor Deo omnipotenti et vobis, fratres, quia peccavi nimis cogitatione, verbo, opere et omissione: mea culpa, mea culpa, mea maxima culpa.	P. I s duhom tvojim.
37	Ideo precor beátam Maríam semper Vírginem, omnes Angelos et Sanctos, et vos, fratres, oráre pro me ad Dominum Deum nostrum.	S. Braćo i sestre, priznajmo svoje grijeha da mognemo proslaviti sveta otajstva.
42	S. Misereátur nostri omnípotens Deus et, dimíssis peccátis nostris, perdúcat nos ad vitam ætérnam.	P. Ispovijedam se Bogu svemogućemu i vama, braćo, da sagriješih vrlo mnogo mišlju, riječju, djelom i propustom, moj grijeh, moj grijeh, moj preveliki grijeh.
47	P. Amen.	Zato molim blaženu Mariju vazda Djericu, sve andele i svete, i vas braćo, da se molite za me Gospodinu, Bogu našemu.
52	S. Kyrie, éléison.	S. Smilovao nam se svemogući Bog, otpustio nam grijeha naše i priveo nas u život vječni.
57	P. Kyrie, éléison.	P. Amen.
62	S. Christe, éléison.	S. Gospodine, smiluj se.
67	P. Christe, éléison.	P. Gospodine, smiluj se.
72	S. Kyrie, éléison.	S. Kriste, smiluj se.
77	P. Kyrie, éléison.	P. Kriste, smiluj se.
82	Gloria	S. Gospodine, smiluj se.
87	P. Glória in excélsis Deo et in terra pax homínibus bonae voluntáti.	P. Gospodine, smiluj se.
92	Laudámus te, benedícimus te, adorámus te, glorificámus te, grátias ágimus tibi propter magnam gloriam tuam, Dómine Deus, Rex cælestis, Deus Pater omnípotens.	P. Slava Bogu na visini. I na zemlji mir ljudima dobre votje.
97	Dómene Fili umigénite, Iesu Christe, Dómene Deus, Agnus Dei, Fílius Patris, qui tollis peccáta mundi, miserére nobis;	Hvalimo te. Blagoslivljamo te. Klanjam te.
102	qui tollis peccáta mundi, suscípe deprecationem nostram.	Slavimo te. Zahvaljujemo ti radi velike slave tvoje. Gospodine Bože, Kralju nebeski, Bože Oče svemogući.
107	Qui sedes ad déxteram Patris, miserére nobis.	Gospodine Sine jedinorođeni, Isuse Kriste. Gospodine Bože, Jaganjče Božji, Sine Očev. Koji oduzimaš grijeha svijeta, smiluj nam se.
112	Quóniam tu solus Sanctus, tu solus Dóminus, tu solus Altíssimus, Iesu Christe, cum Sancto Spíritu: in glória Dei Patris.	Koji oduzimaš grijeha svijeta, primi našu molitvu.
117		Koji sjediš s desne Ocu, smiluj nam se.
122		Jer ti si jedini svet. Ti si jedini Gospodin. Ti si jedini Svevišnji, Isuse Kriste. Sa Svetim Duhom, u slavi Boga Oca.

	Amen.	
	Collecta	
47	S. Orémus: (...) Per Dominum nostrum Iesum Christum filium tuum, qui tecum vivit et regnat in unitate Spiritus Sancti, Deus per omnia saecula saeculorum. P. Amen.	Molitva
2	Liturgia verbi	
	Prima lectio	
	Lector Verbum Dómini. P. Deo grátias.	
	Psalmus responsórius	
	Secunda lectio	
7	L. Verbum Dómini. P. Deo grátias.	
	Allelúia et Versus. Evangelium	
	P. Allelúia! S. Dóminus vobíscum. P. Et cum spíritu tuo. S. Léctio sancti Evangélī secúndum (Matthæum/Marcum/Lucam/Ioannem). P. ✺ Glória tibi, Dómine. S. Verbum Dómini. P. Laus tibi, Christe.	
12		
17		
	Homilia	
	Professio fidei (Symbolum)	
22	Credo in unum Deum, Patrem omnipoténtem, factórem cæli et terræ, visibilium ómnium et invisibilium.	
27	Et in unum Dóminum Iesum Christum, Fílium Dei unigénitum, et ex Patre natum ante ómnia sæcula. Deum de Deo, lumen de lúmine, Deum verum de Deo vero, génitum, non factum, consubstantiálem Patri: per quem ómnia facta sunt.	
32	Qui propter nos hómines et propter nostram salutem descéndit de cælis. ✺ Et incarnátus est de Spíritu Sancto ex María Virgine, et homo factus est.	
37	Crucifixus étiam pro nobis sub Póntio Piláto; passus et sepultus est, et resurréxit tértia die, secúndum Scriptúras, et ascéndit in cælum, sedet ad déxteram Patris. Et iterum ventúrus est cum glória, iudicáre vivos et mórtuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum Sanctum, Dóminum et vivificántem: qui ex Patre Filióque procédit.	
	Služba Riječi	Prvo čitanje
	P. Amen.	
	Lector Riječ je Gospodnja. P. Bogu hvala.	
	Pripjevni Psalam	
	Drugo čitanje	
	L. Riječ je Gospodnja. P. Bogu hvala.	
	P. Aleluja. S. Gospodin s vama. P. I s duhom tvojim. S. Čitanje sv. Evandželja po ...	
	P. ✺ Slava tebi, Gospodine. S. Riječ je Gospodnja. P. Slava tebi, Kriste.	
		Evandželje
		17
	Homilia	Vjerovanje
	Vjerujem u jednoga Boga. Oca svemogućega, stvoritelja neba i zemlje, svega vidljivoga i nevidljivoga.	
	I u jednoga Gospodina Isusa Krista, jedinorođenoga Sina Božjega. Rođenog od Oca prije svih vjekova. Boga od Boga, svjetlo od svjetla, pravoga Boga od pravoga Boga. Rođena, ne stvorena, istobitna s Ocem, po kome je sve stvoreno.	
	Koji je radi nas ljudi i radi našega spasenja sišao s njebesa.	
	✺ I utjelovio se po Duhu Svetom od Marije Djevice: i postao čovjekom.	
	Raspet također za nas: pod Poncijem Pilatom mučen i pokopan.	
	I uskrsnuo treći dan, po Svetom pismu. I uzašao na nebo: sjedi s desne Ocu.	
	I opet će doći u slavi suditi žive i mrtve, i njegovu kraljevstvu neće biti kraja.	
	I u Duha Svetoga, Gospodina i životvorca; koji izlazi od Oca i Sina.	
		32
		37

	Qui cum Patre et Fílio simul adorátur et conglorificátur: qui locútus est per prophétas. Et unam, sanctam, cathólicam et apostólicam Ecclesiam.	Koji se s Ocem i Sinom skupa časti i zajedno slavi; koji je govorio po prorocima. I u jednu svetu katoličku i apostolsku Crkvu.
42	Confítore unum baptísma in remissióne peccatórum. Et expécto resurrectióne mortuórum, et vitam ventúri sæculi.	Ispovijedam jedno krštenje za oproštenje grijeha. I iščekujem uskrsnuće mrtvih. I život budućega vijeka.
47	Amen.	Amen.
	Oratio universalis seu Oratio fidelium	Vjernička molitva
	S. Oremus.	S. Molimo te.
	P. Te rogamus, audi nos.	P. Gospodine, usliši nas.
	P. Amen.	P. Amen.
	Liturgia Eucharistica	Euharistijska služba
2		...
	Offertorium	2
	S. Benedíctus es, Dómine, Deus univérsi, quia de túa largitáte accépimus panem, quem tibi offérimus, fructum terræ et óperis mánum hóminum: ex quo nobis fiet panis vitæ.	S. Blagoslovjen da si, Gospodine, Bože svega svijeta: od twoje darežljivosti primismo kruh što ga prinosismo; on, plod zemlje i rada ruku čovječjih, postat će nam kruh života.
7	P. Benedíctus Deus in sæcula.	P. Blagoslovjen Bog u vijeke.
	S. (Per huius aquae et vini mysterium eius efficiamur divinitatis consortes, qui humanitatis nostrae fieri dignatus est particeps.)	S. (...)
12	S. Benedíctus es, Dómine, Deus univérsi, quia de túa largitáte accépimus vinum, quod tibi offérimus, fructum vitis et óperis mánum hóminum: ex quo nobis fiet potus spirituális.	S. Blagoslovjen da si, Gospodine, Bože svega svijeta: od twoje darežljivosti primismo vino što ti ga prinosismo; ono, plod trsa i rada ruku čovječjih, postat će nam piće duhovno.
	P. Benedíctus Deus in sæcula.	P. Blagoslovjen Bog u vijeke.
	S. (...)	S. (...)
17	S. Oráte, fratres: ut meum ac vestrum sacrificium acceptábile fiat apud Deum Patrem omnipoténtem.	S. Molite, braćo: da moja i vaša žrtva bude ugodna Bogu Ocu svemogućemu.
	P. Suscípiat Dóminus sacrificium de máibus tuis ad laudem et glóriam nóminis sui, ad utilitátem quoque nostram totiúsque Ecclésiae suæ sanctæ.	P. Primio Gospodin žrtvu iz twojih ruku na hvalu i slavu svojega imena, i na korist nama i čitavoj svojoj svetoj Crkvi.
22		Molitva
	Oratio super oblata	
	P. Amen.	P. Amen.
		Druga euharistijska molitva
	Prex Eucharistica II	22
	S. Dóminus vobiscum.	S. Gospodin s vama.
	P. Et cum spíritu tuo.	P. I s duhom tvojim.
27	S. Sursum corda.	S. Gore srca.
	P. Habémus ad Dóminum.	P. Imamo kod Gospodina.
	S. Grátias agámus Domino Deo nostro.	S. Hvalu dajmo Gospodinu Bogu našemu.
	P. Dignum et iustum est.	P. Dostojno je i pravedno.
		...
	Præfatio	
32	S. Vere dignum et justum est, aequum et salutáre, nos tibi, sancte Pater, semper et ubíque grátias ágere per Filium dilectionis tuæ Jesum Christum. Verbum	S. Uistinu, dostojno je i pravedno, pravo i spasonosno, svagda i svagdje zahvaljivati tebi, Oče sveti, po tvom ljubljenom Sinu Isusu Kristu, Riječi
		32

37 *tuum, per quod cuncta fecisti: quem misisti nobis Salvatorem et Redemptorem, incarnatum de Spíritu Sancto et ex Vírgine natum. Qui voluntatem tuam adimplens et populum tibi sanctum acquirens exténdit manus cum pateretur, ut mortem sölveret et resurrectiōnem manifestáret. Et ídeo cum Angelis et ómnibus Sanctis glóriam tuam prædicámus, una voce dicentes:*

42

Sanctus

P. Sanctus, Sanctus, Sanctus Dóminus Deus Sábaoth. Pleni sunt cæli et terra glória tua.
Hosánna in excélsis.
47 Benedíctus qui venit in nómine Dómini.
Hosánna in excélsis.
S. Vere Sanctus es, Dómine, fons omnis sanctitatis. Hæc ergo dona, quæsumus, Spíritus tui rore sanctifica, ut nobis Corpus et Sanguis fiant Dómini nostri Iesu Christi.
Qui cum Passióni voluntarie traderétur, accépit panem et gratias agens frégit, dedítque discípulis suis, dicens:

52 **¶ ACCIPITE ET MANDUCATE EX HOC OMNES: HOC EST ENIM CORPUS MEUM, QUOD PRO VOBIS TRADETUR.**
Símili modo, postquam cenátum est, accípiens et cálicem, íterum grátias agens dédit discípulis suis, dicens:
62 **¶ ACCIPITE ET BIBITE EX EO OMNES: HIC EST ENIM CALIX SANGUINIS MEI NOVI ET ÆTERNI TESTAMENTI, QUI PRO VOBIS ET PRO MULTIS EFFUNDETUR IN REMISSIONEM PECCATORUM. HOC FACITE IN MEAM COMMEMORATIONEM.**

67 *Mystérium fidei.*
P. Mortem tuam annuntiámus, Dómine, et tuam resurrectiōnem confitémur, donec vénias.
S. Mémores igitur mortis et resurrectiōnis eius, tibi, Dómine, panem vitae, et calicem salútis offérimus,
72 grátias agens quia nos dignos habuisti astare coram te et tibi ministráre.
Et súpplices deprecámur ut Corporis et Sanguinis Christi partícipes a Spíritu Sancto congrégemur in unum.

77 Recordáre, Dómine, Ecclésiae tuæ toto orbe diffúsae, ut eam in caritatē perfíciás una cum Papa nostro N. et Epíscopo nostro N. et univérso clero.
Meménto etiam fratrum nostrorum, qui in spe

37 *tvojoj po kojoj si sve stvorio. Njega si nam, utjelovljena po Duhu Svetom i rođena od Djevice, za Spasitelja i Otkupitelja poslao. Vršeći twoju volju on tebi steće sveti narod; trpio je na križu razapet, da smrt uništi, uskrsnuće objavi. I stoga s andelima i sa svima svetima slavu twoju naviještamo uglas govoreći:*

Svet

P. Svet, svet, svet Gospodin Bog Sabaot.
Puna su nebesa i zemlja twoje slave.
Hosana u visini.
Blagoslovljen koji dolazi u ime Gospodnje.
Hosana u visini.
S. Uistinu svet si, Gospodine, izvore svake svetosti. Tebe, zato, molimo: rosom Duha svoga posveti ove darove, da nam postanu Tijelo i Krv Gospodina našega Isusa Krista.
Kad se dragovoljno predao na muku, on uze kruh, tebi zahvali, razlomi i dade učenicima svojim govoreći:
¶ UZMITE I JEDITE OD OVOGA SVI: OVO JE MOJE TIJELO KOJE ĆE SE ZA VAS PREDATI.

52 *Isto tako, pošto večeraše, uze kalež, ponovno ti zahvali i dade učenicima svojim govoreći:
¶ UZMITE I PIJTE IZ NJEGA SVI: OVO JE KALEŽ MOJE KRVI NOVOGA I VJEĆNOGA SAVEZA KOJA ĆE SE PROLITI ZA VAS I ZA SVE LJUDE NA OPTUŠENJE GRIJEHA. OVO ČINITE MENI NA SPOMEN.*

57 *Tajna vjere.*
P. Tvoju smrt, Gospodine, naviještamo, twoje uskrsnuće slavimo, tvoj slavni dolazak iščekujemo.
S. Slaveći, dakle, spomen smrti i uskrsnuća tvoga Sina, prinosimo ti, Gospodine, kruh života i kalež spasenja, i zahvaljujemo ti što si nas pozvao da stojimo pred tobom i tebi služimo.
Smjerno te molimo da nas, pričesnike Tijela i Krvi Kristove, Duh Sveti sabere u jedno.

67 *Spomeni se, Gospodine, Crkve svoje širom svijeta: usavrši je u ljubavi zajedno s papom našim I. i biskupom našim I. i sveukupnim svećenstvom.
Spomeni se i naše braće i sestara, koji usnuše u nadi*

resurrectiōnis dormiérunt, omniúmque in tua
82 miseratiōne defunctórum, et eos in lumen vultus tui
admítte.
Omnium nostrum, quæsumus, miserére, ut cum beáta
Dei Genetrice Virgine Maria, beátis Apóstolis et
87 ómnibus Sanctis, qui tibi a sæculo placuérunt, ætérnæ
vitæ mereámur esse consórtes, et te laudémus et
glorificémus per Filium tuum Jesum Christum.
Per ipsum, et cum ipso, et in ipso, est tibi Deo Patri
omnipoténti, in unitáte Spíritus Sancti, omnis honor
et glória per ómnia sæcula sæculórum.

92 P. Amen.

Communio

Pater Noster (Oratio Dominica)

S. Præceptis salutaribus móniți, et divína institutióne
formáti, audémus dicere:
P. Pater noster, qui es in cælis:
sanctificétur nomen tuum;
7 advéniat regnum tuum;
fiat volúntas tua,
sicut in cælo, et in terra.
Panem nostrum quotidianum da nobis hódie;
et dimitte nobis débita nostra,
12 sicut et nos dimíttimus debitóribus nostris;
et ne nos indúcas in tentatióne;
sed líbera nos a malo.
S. Líbera nos, quæsumus, Dómine, ab ómnibus malis,
da propítius pacem in diébus nostris, ut, ope
17 misericordiæ tuæ adiúti, et a peccáto simus semper
líberi et ab omni perturbatióne secúri: expectántes
beátam spem at advéntum Salvatoris nostri Iesu
Christi.
P. Quia tuum est regnum, et potestas, et gloria in
22 sæcula.

Signum pacis

S. Dómine Iesu Christe, qui dixisti tuis: "Pacem
relinquo vobis, pacem meam do vobis": ne respícias
peccáta nostra, sed fidem Ecclésiæ tuæ; eámque
27 secúndum voluntátem tuam pacificáre et coadunáre
dignérис. Qui vivis et regnas in sæcula sæculórum.
P. Amen.
S. Pax Dómini sit semper vobíscum.
P. Et cum spíritu tuo.
32 S. Offerte vobis pacem.

Agnus Dei

S. (...)

uskrsnuća, i svih koji preminuše u tvom smilovanju: 72
privedi ih k svjetlu svoga lica.

Molimo te, smiluj se svima nama, da zavrijedimo biti
sudionici vječnoga života s blaženom Bogorodicom
Djevicom Marijom, s blaženim apostolima i svima
svetima koji su živjeli u tvojoj ljubavi, da te hvalimo i 77
slavimo po Isusu Kristu, tvome Sinu.

Po Kristu, i s Kristom, i u Kristu, tebi Bogu, Ocu
Svemogućemu, u jedinstvu Duha Svetoga, svaka čast i
slava u sve vijeke vjekova.

92 P. Amen.

Obred pričesti

Pater Noster

S. Spasonosnim zapovijedima potaknuti i božanskim
naukom poučeni usuđujemo se govoriti:
P. Oče naš, koji jesi na nebesima,
sveti se ime tvoje,
dodi kraljevstvo tvoje,
7 budi volja tvoja,
kako na nebu tako i na zemlji.
Kruh naš svagdanji daj nam danas.
I otpusti nam duge naše
kako i mi otpuštamo dužnicima našim;
i ne uvedi nas u napast,
ne nego izbavi nas od zla.

S. Izbavi nas, molimo, Gospodine, od svih zala, daj
milostivo mir u naše dane, da s pomoću tvoga
milosrđa budemo svagda i slobodni od grijeha i 12
sigurni od sviju nereda: čekajući blaženu nadu i
dolazak Spasitelja našega Isusa Krista.

P. Jer tvoje je kraljevstvo i slava i moć u vjekove.

...

S. Gospodine Isuse Kriste, ti si rekao svojim
apostolima: "Mir vam ostavljam, mir vam svoj
dajem"; ne gledaj naše grijeha, nego vjeru svoje
Crkve; smiri je, molimo, i saberi u jedno, kako je volja
tvoja. Koji živiš i kraljuješ u vijeke vjekova.

27 P. Amen.

S. Mir Gospodnji bio vazda s vama.

P. I s duhom tvojim.

S. Pružite mir jedni drugima.

...

32 S. (...)

	P. Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.		P. Jaganjče Božji, koji odzimaš grijeha svijeta, smiluj nam se.
37	Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: miserére nobis.		Jaganjče Božji, koji odzimaš grijeha svijeta, smiluj nam se.
	Agnus Dei, qui tollis peccáta mundi: dona nobis pacem.		Jaganjče Božji, koji odzimaš grijeha svijeta, daruj nam mir.
	S. (...)		S. (...)
	S. Ecce Agnus Dei, ecce qui tollit peccáta mundi.		S. Evo Jagajca Božjeg, evo onoga koji odzima grijeha svijeta. Blago onima koji su pozvani na gozbu Jaganjčevu.
42	Beáti qui ad cenam Agni vocati sunt.		P. Gospodine, nisam dostojan da unideš pod krov moj, nego samo reci riječ i ozdravit će duša moja.
			S. (...)
			...
			47
		Communio	
47	S. Corpus Christi.		S. Tijelo Kristovo.
	P. Amen.		P. Amen.
	S. (...)		S. (...)
			...
			47
	Oratio post communionem (Postcommunio)		Pričesna molitva
52	S. Orémus: (...) Per Christum Dominum nostrum.		S. Pomolimo se.
	P. Amen.		P. Amen.
			52
	Ritus conclusiónis	Benedictio	Završni obred
2	S. Dóminus vobíscum.		Blagoslov
	P. Et cum spíritu tuo.		Blagoslov
	S. Benedícat vos omnípotens Deus, ♫ Pater, et Filius, et Spíritus Sanctus.		2
7	P. Amen.		
		Ite	Otpust
	S. Ite, missa est.		
	P. Deo grátias.		
	Salve Regina		Salve Regina
2	Salve Regina, mater misericordiæ; vita, dulcedo et spes nostra, salve.		Zdravo, Kraljice, majko milosrđa,
	Ad te clamamus, exsules filii Evæ;		Živote, slasti i ufanje naše zdravo.
	ad te suspiramus, gementes et flentes in hac lacrimarum valle.		K tebi vapijemo prognani sinovi Evini.
7	Eia ergo, advocata nostra, illos tuos misericordes oculos ad nos converte.		K tebi uzdišemo tugujući i plačući u ovoj suznoj dolini.
	Et Iesum, benedictum fructum ventris tui, nobis post hoc exsiliū ostende.		Svrni, dakle, odvjetnice naša, one svoje milostive oči na nas
	O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria.		te nam poslije ovoga progona pokaži Isusa, blagoslovljeni plod utrobe svoje.
			O blaga, o mila, o slatka Djevice Marijo.

⁵ *Benedícat*] Ad benedictionem episcopalem: **Episcopus:** Sit nomen Dómini benedictum. **P.** Ex hoc nunc et usque in sǽculum. **E.** *Adjutórium nostrum in nómine Dómini.* **P.** Qui fecit cælum et terram.